

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

**SERMAYE HAREKETLERİ
GENELGESİNİN 13 ÜNCÜ MADDESİ
KAPSAMINDA TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASINA YAPILACAK DÖVİZ
SATIŞINA İLİŞKİN UYGULAMA TALİMATI**

HAZİNE VE KURUMSAL OPERASYONLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

23 Mart 2022

Sermaye Hareketleri Genelgesinin 13 üncü Maddesi Kapsamında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Yapılacak Döviz Satışına İlişkin Uygulama Talimatı

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Uygulama Talimatının amacı, 2/5/2018 tarihli Sermaye Hareketleri Genelgesinin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında Merkez Bankasına yapılacak döviz satış işlemlerinin uygulama ayrıntılarını düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Uygulama Talimatı, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 20 nci maddesinin birinci fıkrasına istinaden hazırlanan 2/5/2018 tarihli Sermaye Hareketleri Genelgesinin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Talimatında geçen;

a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan ve Sermaye Hareketleri Genelgesinin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemlere aracılık eden mevduat ve katılım bankalarını,

b) İşlem kuru: Merkez Bankası tarafından saat 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00 ve 15:00'de ilan edilen ve Sermaye Hareketleri Genelgesinin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılacak işlemler için dövizin Türk lirasına çevrildiği saat itibarıyla en son açıklanmış olan döviz alış kurunu,

c) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

ç) Yabancı Uyruklu Kişi : Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı bulunmayan gerçek kişileri,

ifade eder.

İşleme ilişkin esaslar

MADDE 4- (1) Bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilecek işlemler, Merkez Bankasınca alım satıma konu olan döviz cinsleriyle sınırlıdır.

(2) **(Değişik: 23/3/2022)** Bankalarca Merkez Bankasına satışı yapılacak döviz cinsleri ABD doları, Euro ve İngiliz sterlinidir. Diğer döviz cinsleri üzerinden yapılan işlemlerde söz konusu döviz tutarları banka tarafından ABD doları, Euro veya İngiliz sterlinine dönüştürülerek Merkez Bankasına satılır.

(3) Bankalara döviz satışı yalnızca ilgili gayrimenkulün alıcısı, satıcısı veya bunların vekilleri ya da temsilcileri tarafından yapılabilir.

(4) Bankalara yapılacak döviz satışlarına ilişkin bankalarca düzenlenecek döviz alım belgelerinin açıklama kısmına asgari olarak adına döviz bozdurulan yabancı uyruklu kişinin adı

soyadı, pasaport numarası ya da Yabancı Kimlik Numarası, alış yapılan dövizin ABD doları karşılığı ve bu işlemin Sermaye Hareketleri Genelgesinin 13 üncü maddesi kapsamında gerçekleştirildiğini belirten bir ifadenin eklenmesi zorunludur.

(5) Bu Uygulama Talimatı kapsamında bankalarca düzenlenecek döviz alım belgelerinde belirtilecek dövizin ABD doları karşılığının hesaplanmasında, işleme konu döviz kuru ile aynı anda açıklanan ABD doları kuru esas alınır.

Dövizin Merkez Bankasına satılması

MADDE 5- (1) Sermaye Hareketleri Genelgesinin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılacak işlemler öncesinde; ilgili döviz tutarları işlem kuru üzerinden Merkez Bankasına satılmak üzere bir bankaya satılır.

(2) Banka nezdinde Merkez Bankası adına ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden hesaplar açılır ve bankanın bu Uygulama Talimatı kapsamında satın aldığı dövizler saat 17:00'ye kadar Merkez Bankasına bildirilerek toplu bir şekilde aynı gün içinde söz konusu hesaplara aktarılır.

(3) Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizlere ve döviz alış yapılan tutarlara ait dekont, ekstre ve benzeri belgeler ile işlemlere ait bilgiler bankalarca Ek-1'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(4) Banka tarafından Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizler, Merkez Bankasınca işlem kuru üzerinden satın alınır.

(5) Döviz alış işlemleri karşılığı Türk lirası tutarları Merkez Bankasınca bankanın EFT merkezine masrafsız olarak gönderilir. Saat 17:30'a kadar sonuçlandırılmayan işlemler için ise Türk lirası tutarlar bankanın Merkez Bankası nezdindeki zorunlu karşılık hesabına aktarılır.

(6) Bu Uygulama Talimatı kapsamında bankalar nezdinde gün boyunca toplanan döviz tutarları Merkez Bankasının ilgili döviz muhabirine toplu bir şekilde ve bir gün valörlü olarak transfer edilir. Transfer edilecek döviz tutarlarına ilişkin olarak bankanın kendi muhabirine göndereceği MT202 SWIFT mesajının 21. alanına "RES", 72. alanına "/BNF/FOREIGN EXCHANGE SALE FOR REAL ESTATE SALE TO CBRT IBAN:..... (söz konusu işlemler için Merkez Bankasınca bildirilecek hesaba ilişkin IBAN bilgisi)" ve MT202'nin 58. alanına "TCMBTR2A" açıklamaları yazılır.

(7) Banka tarafından yapılan döviz transferlerine ilişkin tüm masraflar, aylık olarak toplu bir şekilde banka tarafından gönderilen MT291 mesajına istinaden ödeme gününde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru üzerinden, takip eden ayın son iş gününe kadar Merkez Bankasınca Türk lirası olarak ödenir.

Vazgeçme

MADDE 6- (1) Merkez Bankasınca döviz alış sürecinin tamamlanması sonrasında döviz satışından herhangi bir nedenle vazgeçilemez ve ilgili işlemler iptal edilemez. Bu husus ilgili işlem öncesi bankalarca muhataplara bildirilir.

Diğer hükümler

MADDE 7- (1) Bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilecek her türlü işlemin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası standartlara uygun gerçekleştirildiğine dair kontrol bankalarca yapılır.

(2) Bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilen işlemlerde, bu standartların ihlal edildiğinin tespiti durumunda, işlemi yapan banka tarafından durum derhal Merkez Bankasına bildirilir.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Uygulama Talimatı 21/1/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Uygulama Talimatını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

EK: 1

İletişim Bilgileri : Hazine ve Kurumsal Operasyonlar Genel Müdürlüğü
Telefon : (0312) 507 7313 / 74 81 / 7391
E-Posta : yksi@tcmb.gov.tr

